

دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهر

فصلنامه‌ی علمی- پژوهشی فضای جغرافیایی

سال چهاردهم، شماره‌ی ۴۵
بهار ۱۳۹۳، صفحات ۲۳۱-۲۱۹

بهمن هادیلی^۱

محمدحسین حسینی^۲

داریوش ظفری^۳

ارزیابی نقش نواحی پیرامون در توسعه شهرهای کوچک (نمونه موردی شبستر)

تاریخ دریافت مقاله: ۹۱/۰۴/۱۸

تاریخ پذیرش مقاله: ۹۲/۰۲/۲۲

چکیده

نگرش قطبی به توسعه در گذشته و عدم توجه به توزیع فضایی امکانات و زیرساخت‌ها در زمینه‌های مختلف و در تناسب با قابلیت‌های خاص هر منطقه، چهره کنونی شهرهای مرکزی را شکل داده است. از طرف دیگر به سبب مسائلی از قبیل صرفه جویی‌های ناشی از مقیاس امکان توجه و ارائه خدمات و امکانات به هر یک از نقاط روستایی در عمل غیرممکن است که باعث تشدید روابط نواحی روستایی اطراف با شهر مرکزی برای رفع نیازهای اقتصادی، اجتماعی و خدماتی خواهد شد. در پژوهش حاضر سعی شده است تا جایگاه و نقش ناحیه پیرامونی شهر را در ارتباط با شهر و توسعه آن تبیین کرده و با استفاده از توان‌های محیطی، اقتصادی، اجتماعی و کالبدی راهکارهایی ارائه شود که منجر به ارتباط سالم نواحی پیرامونی با شهر شبستر گردد به طوری که دو گانگی شهر و نقاط روستایی پیرامون آن از بین برود.

۱- استادیار گروه جغرافیا و برنامه ریزی دانشگاه تبریز

E-Mail: h.hosseini86@yahoo.com

۲- کارشناس ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرند

۳- کارشناس ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری مدرس دانشگاه پیام نور مراکز استان آذربایجان شرقی

روش تحقیق در این پژوهش پیمایشی است که با استفاده از مدل SWOT در پی شناخت وضع موجود، شناخت عملکردها، تعاملات و همچنین امکانات و محدودیت‌های شهر شبستر و ناحیه پیرامونی آن است. نتایج به دست آمده از تجزیه و تحلیل داده‌ها نشان‌دهنده نقش نواحی پیرامونی در توسعه شهر شبستر بوده است.

کلیدواژه‌ها: شهرهای کوچک، ناحیه پیرامون، توسعه، ناحیه، نقش یا کارکرد، مدل SWOT.